

O b s a h

Předmluva

	str.
I. SYSTEMA SCELETI /SOUSTAVA KOSTERNÍ/	19
Obecná osteologie	19
Speciální osteologie	21
a. KOSTRA OSOVÁ	21
1. Obecný popis obratlů	21
2. Rozdíly ve stavbě obratlů	22
3. Os sacrum /kost křížová/	24
4. Os coccygis /kost kostrční/	26
5. Sternum /kost hrudní/	26
6. Costae /žebra/	27
b. KOSTRA HRUDNÍ KONČETINY - OSSA MEMBRI SUPERIORIS ..	29
1. Clavicula /kost klíční/	29
2. Scapula /lopatka/	29
3. Humerus /kost pažní/	30
4. Radius /kost vřetenní/	32
5. Ulna /kost loketní/	32
6. Ossa carpi /kosti zápěstní/	33
7. Ossa metacarpi /kosti záprstní/	34
8. Phalanges /články prstů/	34
c. KOSTRA PÁNEVNÍ KONČETINY - OSSA MEMBRI INFERIORIS .	36
1. Os coxae /kost pánevní/	36
2. Femur /kost stehenní/	38
3. Patella /čéška/	39
4. Tibia /kost holenní/	39
5. Fibula /kost lýtková/	40
6. Ossa tarsi /kosti zánártní/	41
Talus /kost hlezenní/	41

	str.
Calcaneus /kost patní/	42
Os naviculare /kost lodkovitá/	43
Ossa cuneiformia /kosti klínovité/	43
Os cuboideum /kost krychlová/	43
7. Ossa metatarsi /kosti nártní/	43
8. Phalanges /články prstů/	44
d. OSSA CRANII /Kosti lebky/	45
Kosti mozkové části lebky	45
1. Os occipitale /kost týlní/	45
2. Os sphenoidale /kost klínová/	47
3. Os parietale /kost temenní/	50
4. Os frontale /kost čelní/	51
5. Os temporale /kost spánková/	53
6. Os ethmoidale /kost čichová/	58
Kosti obličejové části lebky	59
1. Maxilla /horní čelist/	59
2. Os nasale /kost nosní/	61
3. Os lacrimale /kost slzní/	61
4. Vomer /kost radličná/	61
5. Os palatinum /kost patrová/	62
6. Concha nasalis inferior /dolní skořepa nosní/ ..	63
7. Os zygomaticum /kost lícní/	63
8. Mandibula /dolní čelist/	63
9. Os hyoideum /jazylka/	65
Prostory a dutiny v lebce	65
Pouzdro mozkové	65
Dutiny a prostory v obličejové části lebky	67
1. Orbita /dutina očnicová/	67
2. Cavum nasi osseum /kostěná dutina nosní/ ..	69
3. Cavum oris /dutina ústní/	70
4. Fossa temporalis / jáma spánková/	70
5. Fossa infratemporalis	71

	str.
6. Fossa pterygopalatina	71
7. Sinus paranasales	72
Tvar lebky	72
Základní kraniometrické body na lebce	73
Kapacita lebky	74
Lebka novorozence	74
Pohlavní rozdíly na lebce	75
Zesílená a zeslabená místa na lebce	76
II. JUNCTURAE OSSIUM /SPOJENÍ KOSTÍ/	79
Obecný popis spojů	79
Synarthrosis	79
Diarthrosis	80
Stavba kloubu	80
Rozdělení kloubů	82
Pohyby ve spojích	83
SPECIÁLNÍ ARTHROLOGIE	84
<u>Columna vertebralis /páteř/</u>	84
I. Spojení na páteři	84
A. Spojení mezi obratli	84
B. Společné spoje na páteři	85
II. Tvar a zakřivení páteře	86
III. Pohyby páteře	87
<u>Thorax /hrudník/</u>	88
I. Spojení hrudního koše	88
II. Tvar hrudního koše	89
III. Pohyby hrudního koše	90
<u>Spojení na lebce</u>	91
I. Spoje kraniovertebrální	91
II. Syndesmosy na lebce	92
III. Synchondrosy na lebce	92

	str.
IV. Articulatio temporomandibularis	92
V. Spoje jazylky	93
<u>Spoje kostí hrudní končetiny</u>	94
Spoje pletence hrudní končetiny	94
I. Articulatio sternoclavicularis	94
II. Articulatio acromioclavicularis	94
III. Vazy na lopatce	95
IV. Pohyby lopatky	95
<u>Spoje volné hrudní končetiny</u>	96
I. Articulatio humeri /kloub ramenní/	96
II. Articulatio cubiti /kloub loketní/	96
III. Juncturae radioulnares	97
1. Articulatio radioulnaris distalis	97
2. Membrana interossea antebrachii	98
IV. Articulationes manus /klouby ruky/	98
1. Articulatio radiocarpea	99
2. Articulatio mediocarpea	99
3. Articulatio ossis pisiformis	100
4. Articulatio carpometacarpea pollicis	100
5. Articulationes carpometacarpeae II. až V.	100
6. Articulationes metacarpophalangeae	101
7. Articulationes interphalangeae manus	101
<u>Spoje pánevní končetiny</u>	101
Spoje pletence pánevní končetiny	101
I. Skladba pánve	102
II. Spoje pánve	102
1. Articulatio sacroiliaca /kloub křížokyčelní/ ..	102
2. Symphysis pubica /spona stydká/	103
3. Membrana obturatoria	104
4. Pánev jako celek	104
5. Rozměry ženské pánve	105
6. Pohlavní rozdíly na pánvi	107

Spoje volné pánevní končetiny	108
I. Articulatio coxae /kloub kyčelní/	108
II. Articulatio genus /kloub kolenní/	109
III. Juncturae tibiofibulares	111
1. Articulatio tibiofibularis	111
2. Membrana interossea cruris	111
3. Syndesmosis tibiofibularis	112
IV. Articulationes pedis /klouby nohy/	112
1. Articulatio talocruralis	112
2. Articulationes intertarseae	113
A. Articulatio subtalaris	113
B. Articulatio talocalcaneonavicularis	113
C. Articulatio calcaneocuboidea	113
D. Articulatio tarsi transversa	114
E. Articulatio cuneonavicularis	114
F. Articulatio cuneocuboidea	114
G. Spojení mezi kostmi klínovitými	114
3. Articulationes tarsometatarsae	115
4. Articulationes metatarsophalangeae	115
5. Articulationes interphalangeae pedis	116
6. Klenba nožní	116
III. SYSTEMA MUSCULORUM /SOUSTAVA SVALOVÁ/	117
OBECNÝ POPIS SVALŮ	117
A. Tvar svalů	117
B. Skladba svalů	117
C. Pomocná zařízení svalová	118
POPIS SVALŮ	119
A. Svaly trupu	119
a. Mm. dorsi	120
Heterochtonní svaly hrázecké	120
I. Svaly spinohumerální	120
1. M. trapezius	120

2. M. latissimus dorsi	121
3. M. levator scapulae	121
4. M. rhomboideus minor	122
5. M. rhomboideus major	122
II. Svaly spinokostální	122
1. M. serratus posterior superior	122
2. M. serratus posterior inferior	123
Autochtonní svaly hřebetní	123
Dlouhé svaly hřebetní	123
I. Systém spinotransversální	124
1. M. splenius capitis	124
2. M. splenius cervicis	124
II. Systém sakrospinální	124
1. M. longissimus dorsi et cervicis ...	124
2. M. longissimus capitis	125
3. M. iliocostalis	125
III. Systém spinospinální	125
IV. Systém transversospinální	125
1. M. semispinalis thoracis et cervicis	125
2. M. semispinalis capitis	126
3. Mm. multifidi	126
Krátké svaly hřebetní	126
I. Mm. interspinales cervicis	126
II. Mm. intertransversarii cervicis	126
III. Mm. nuchae profundi	127
1. M. rectus capitis posterior minor ...	127
2. M. rectus capitis posterior major ...	127
3. M. obliquus capitis superior	127
4. M. obliquus capitis inferior	127
Fascie hřebetních svalů	128
b. Mm. abdominis	128
I. Skupina ventrální	128
1. M. rectus abdominis	128
2. M. pyramidalis	129
II. Skupina laterální	129

1. M. obliquus externus abdominis	129
2. M. obliquus internus abdominis	130
3. M. transversus abdominis	131
Fascie břišních svalů	132
1. Fascia abdominis superficialis	132
2. Fascia transversalis	132
3. Fascia umbilicalis	132
Canalis inguinalis /tříselný kanál/	132
III. Skupina dorsální	134
1. Mm. intertransversarii laterales lumborum	134
2. M. quadratus lumborum	134
c. Musculi thoracis /svaly hrudní/	134
I. Svaly thorakohumerální	134
1. M. pectoralis major	134
2. M. pectoralis minor	135
3. M. subclavius	135
4. M. serratus anterior	136
II. Vlastní svaly hrudní	136
1. Mm. intercostales externi	136
2. Mm. intercostales interni	136
3. Mm. intercostales intimi	136
4. M. transversus thoracis	137
III. Diaphragma /bránice/	137
Fasciae pectorales /hrudní fascie/	139
1. Fascia pectoralis superficialis	139
2. Fascia clavipectoralis	139
3. Fascia endothoracica	139
d. Mm. colli	139
I. Platysma	140
II. M. sternocleidomastoideus	140
III. Svaly suprathyoidní	140
1. M. digastricus	140
2. M. stylohyoideus	141
3. M. mylohyoideus	141
4. M. geniohyoideus	142

IV. Svaly infrahyoïdní	142
1. M. sternohyoideus	142
2. M. omohyoideus	142
3. M. sternothyreoideus	143
4. M. thyreohyoideus	144
V. Mm. scaleni	144
1. M. scalenus anterior	144
2. M. scalenus medius	144
3. M. scalenus posterior	145
VI. Mm. praevertebrales	145
1. M. longus colli	145
2. M. longus capitis	145
VII. Mm. intervertebrales	146
1. Mm. intertransversarii anteriores cervicis	
2. M. rectus capitis lateralis	146
3. M. rectus capitis anterior	146
VIII. Fascia cervicalis /krční fascie/ ..	146
e. Mm. capitis /svaly hlavy /	147
I. Mm. masticatorii /svaly čelistní/...	147
1. M. masseter	147
2. M. temporalis	148
3. M. pterygoideus medialis	148
4. M. pterygoideus lateralis	148
II. Kožní svaly hlavy	149
1. Svaly klenby lební	149
A. M. occipitofrontalis	149
B. M. temporoparietalis	149
2. Svaly štěrbiny oční	150
A. M. orbicularis oculi	150
B. M. corrugator supercilii	150
C. M. procerus	150
3. Svaly zevního nosu	150
M. nasalis	150
4. Svaly štěrbiny ústní	151

A. M. orbicularis oris	151
B. M. levator labii superioris alaeque nasi.....	151
C. M. levator labii superioris	151
D. M. zygomaticus minor	151
E. M. zygomaticus major	151
F. M. risorius	152
G. M. levator anguli oris	152
H. M. buccinator	152
CH. M. depressor anguli oris	152
I. M. depressor labii inferioris....	153
J. M. mentalis	153
Fascie hlavy	153
1. Fascia temporalis	153
2. Fascia masseterica	153
3. Fascia buccopharyngea	154
B. Musculi membra superioris	154
a. Mm. humeri /svaly ramenní/	154
I. M. deltoideus	154
II. M. supraspinatus	154
III. M. infraspinatus	155
IV. M. teres minor	155
V. M. teres major	155
VI. M. subscapularis	156
Fascie ramenní	156
1. Fascia deltoidea	156
2. Fascia supraspinata	156
3. Fascia infraspinata	156
b. Mm. brachii /svaly pažní/	156
I. Skupina palmární	157
1. M. biceps brachii	157
2. M. coracobrachialis	157
3. M. brachialis	157
II. Skupina dorsální	158

	str.
1. M. triceps brachii	158
2. M. anconeus	159
Fossa axillaris	159
Fascia brachii	160
c. Mm. antebrachii	160
I. Skupina přední	160
1. Vrstva povrchová	160
A. M. pronator teres	160
B. M. flexor carpi radialis	161
C. M. palmaris longus	161
D. M. flexor carpi ulnaris	161
2. Vrstva prostřední	162
M. flexor digitorum superficialis	162
3. Vrstva hluboká	162
A. M. flexor digitorum profundus	162
B. M. flexor pollicis longus	163
C. M. pronator quadratus	163
Šlachové pochvy flexorů	163
II. Skupina laterální	164
1. M. brachioradialis	164
2. M. extensor carpi radialis longus	164
3. M. extensor carpi radialis brevis	165
4. M. supinator	165
III. Skupina zadní	165
1. Vrstva povrchová	165
A. M. extensor digitorum	165
B. M. extensor digiti minimi	166
C. M. extensor carpi ulnaris	166
2. Vrstva hluboká	166
A. M. abductor pollicis longus	166
B. M. extensor pollicis brevis	167
C. M. extensor pollicis longus	167
D. M. extensor indicis	167
Šlachové pochvy svalů laterální a zadní skupiny	
Fascia antebrachii	168

str.

d. Mm. manus	168
I. Skupina thenaru	168
1. M. abductor pollicis brevis	169
2. M. opponens pollicis	169
3. M. flexor pollicis brevis	169
4. M. adductor pollicis	170
II. Skupina hypothenaru	170
1. M. palmaris brevis	170
2. M. abductor digiti minimi	170
3. M. flexor digiti minimi brevis	171
4. M. opponens digiti minimi	171
III. Skupina prostřední	171
1. Mm. interossei dorsales	171
2. Mm. interossei palmares	172
3. Mm. lumbricales	172
Fasciae manus	173
C. Musculi membra inferioris	173
a. Mm. coxae	173
I. Skupina přední	173
1. M. psoas major	174
2. M. iliacus	174
II. Skupina zadní	174
1. M. gluteus maximus	174
2. M. gluteus medius	175
3. M. gluteus minimus	175
4. M. tensor fasciae latae	175
5. M. piriformis	176
6. M. obturatorius internus	176
7. M. gemellus superior	176
8. M. gemellus inferior	177
9. M. quadratus femoris	177
Fascie svalů kyčelních	177
b. Mm. femoris	178
I. Skupina přední	178

	str.
1. M. sartorius	178
2. M. quadriceps femoris	178
II. Skupina mediální	179
1. M. pectineus	179
2. M. adductor longus	179
3. M. adductor brevis	179
4. M. adductor magnus	180
5. M. gracilis	180
6. M. obturatorius externus	181
III. Skupina zadní	181
1. M. biceps femoris	181
2. M. semitendinosus	181
3. M. semimembranosus	182
Fascie stehenní	182
Trigonum femorale	182
c. Mm. cruris	183
I. Skupina přední	183
1. M. tibialis anterior	183
2. M. extensor hallucis longus	183
3. M. extensor digitorum longus	184
Šlachové pochvy přední skupiny	184
II. Skupina laterální	185
1. M. peroneus longus	185
2. M. peroneus brevis	185
Šlachové pochvy laterální skupiny	186
III. Skupina zadní	186
1. Vrstva povrchová	187
A. M. triceps surae	187
B. M. plantaris	187
C. M. popliteus	188
2. Hluboká vrstva	188
A. M. tibialis posterior	188
B. M. flexor hallucis longus	188
C. M. flexor digitorum longus	189

Šlachové pochvy hluboké vrstvy	189
Fossa poplitea	190
Fascia cruris	190
d. Mm. pedis	191
I. Dorsální skupina svalů nohy	191
1. M. extensor hallucis brevis	191
2. M. extensor digitorum brevis	191
II. Plantární skupina svalů nohy	191
1. Povrchová vrstva	191
A. M. abductor hallucis	191
B. M. flexor digitorum brevis	192
C. M. abductor digiti minimi	192
2. Vrstva prostřední	193
A. Šlachy dlouhých flexorů	193
B. M. quadratus plantae	193
C. Mm. lumbricales	193
3. Vrstva hluboká	193
A. M. flexor hallucis brevis	193
B. M. adductor hallucis	194
C. M. flexor digiti minimi brevis	194
D. M. opponens digiti V.	194
4. Vrstva interosseální	195
A. Mm. interossei dorsales	195
B. Mm. interossei plantares	195
Fascie nohy	196